

Møteprotokoll

Samisk kirkeråd 2024 - 2028

Møtedato: 12.11.2025 kl. 09:00
Møtested:
Arkivsak: 24/00635

Til stede: May Bente Jönsson, Mathis Eira, Anna Lisa Westerfjell, Svein Valle, Helen Storelv-Rabone

Møtende varamedlemmer: Helen Storelv-Rabone for Jorunn Jernsletten

Forfall: Jorunn Jernsletten, Inga-Lill Sundset, Svend Peder Vesterfjell

Sekretariat: Johan Máhtte Skum, Kristine Aslaksdatter Siri

Protokollfører: Vidar Andersen; Johan Máhtte Skum

SAKSLISTE

Side

Saker til behandling

21/25	Godkjenning av innkalling og saksliste	2
22/25	Referatsaker 12. november 2025	3
23/25	Orienteringssaker 12. november 2025	3
24/25	Høring om bestemmelser om samisk kirkeliv i Kirkeordning for Den norske kirke	5
25/25	Svar på høring - opprettelse av pite- og lulesamisk kategorialmenighet	Error! Book mark not define d.
26/25	Evalueringsav Samiske kirkedager 2025	19

Sted, 15.01.2026

May Bente Jönsson
Leder

Vidar Andersen; Johan Máhtte Skum
Møtesekretærer

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saker til behandling

21/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Samisk kirkeråd 2024 - 2028	12.11.2025	19/25

Sammendrag

Samisk kirkeråd ble tilsendt innkalling 24. oktober. Møtet var opprinnelig berammet 12-13. november 2025. Samisk kirkeråds sekretariat har i samforståelse med Samisk kirkeråd innkalt til én dags møte på grunn av sakstilfanget.

Medlemmene Sven Peder Vesterfjell, Inga Lill Sundset og Jorunn Jernsletten er forhindret fra å møte.

Helen Storelv-Rabone møter i Jorunn Jernslettens sted. Andre varamedlemmer kunne ikke møte.

Forslag til vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner innkalling og saksliste

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Votering

Vedtak fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner innkalling og saksliste

22/25 Referatsaker 12. november 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Samisk kirkeråd 2024 - 2028	12.11.2025	20/25

Sammendrag

1. Samisk kirkeråds møte 2. september 2025
2. Kirkerådets møte
3. Kirkerådets møte 23. oktober
4. Mellomkirkelig råds møte 11. september 2025

Forslag til vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Votering

Vedtak fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

23/25 Orienteringssaker 12. november 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Samisk kirkeråd 2024 - 2028	12.11.2025	21/25

Sammendrag

Muntlige orienteringer

1. Konsultasjon: Sannhet, forsoning og kirkelig utdanning. Teologisk fakultet, Universitetet i Oslo, 3.-4. november 2025.
2. Samisk konfirmantleir 2025 – 30. oktober – 2. november, Nordreisa
3. Tilskuddssamtale med Bibelselskapet, 12. oktober
4. Faglige samarbeid med KUN/VID til et nummer av tidsskriftet *Kirke og kultur*
5. Sametingets åpning 15. oktober
6. Møte med kommunal- og distriktsminister 27. november
7. Dialogmøte Kulturdirektoratets strategiarbeid immateriell kulturarv, 24. november
8. Samisk liturginemnd 26. november
9. Saemien Åålmege's jubileum 22.-23. november
10. Innspill til høring om Musikklandet. Flerstemt musikkpolitikk for framtiden.
11. Deltagelse på innsettelse av biskop i Nord-Hålogaland bispedømme 7. desember
12. Bemanningen i sekretariatet.
13. Online Consultation on Indigenous Peoples, 27. november

Skriftlige orienteringer

1. Oppnevning av referansegruppe for rammeplaner kirkelig undervisning

Forslag til vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Votering

Vedtaket fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

24/25 Høring om bestemmelser om samisk kirkeliv i Kirkeordning for Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Samisk kirkeråd 2024 - 2028	12.11.2025	22/25

Sammendrag

Samisk kirkeråd avgir med dette høringsvar om bestemmelser om samisk kirkeliv i Kirkeordning for Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Samisk kirkeråds høringsuttalelse:

1. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen?

§ XX Samisk kirkeliv *Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke. Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk, kultur og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.*

Samisk kirkeråd støtter paragrafen og ber om at det innarbeides en konkret ordlyd der selvbestemmelse inngår. Dette er i tråd med Samisk utvalgs anbefaling om å fastsette at kirken skal legge til rette for at det samisk folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sin rett til selvbestemmelse.

Samisk kirkeråd støtter også de andre delene av den foreslåtte ordlyden der for eksempel medbestemmelse og involvering er med som viktige prinsipper for arbeidet med samiske saker i Den norske kirke.

2. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen?

§ 42 a. Språk. *Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten. Samiske språk og norsk er likeverdige språk. Enhver har rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i Språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.*

Samisk kirkeråd støtter at denne paragrafen tas inn i Kirkeordningen. Forslaget speiler språklova og sameloven § 3-6; å ta bestemmelsen inn i kirkeordningen gir stabilitet ved eventuelle lovendringer.

3. Har du/dere merknader til forslagene til paragrafer i kirkeordningen?

Formålsparagrafen om samisk kirkeliv i kirkeordningen

Samisk kirkeråd mener at selvbestemmelse og medbestemmelse bør inngå i paragrafen. Det har lenge vært viktige prinsipper i det politiske og administrative arbeidet med samiske saker i Den norske kirke. Kirkelige strukturer som Indre-Finnmark prosti, Saemien Åålmege, Samisk kirkelig valg møte og Samisk kirkeråd er opprettet, og utøver sitt virke med utgangspunkt i selvbestemmelse.

I tråd med Samisk utvalgs rapport, mener Samisk kirkeråd at det bør fastsettes i kirkeordningen at kirken skal legge til rette for at det samiske folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sin rett til selvbestemmelse i Den norske kirke. (Samisk utvalgs rapport s 41)

Selvbestemmelse i en kirkelig sammenheng vil etter rådets syn ikke være på bekostning av kirkens enhet. Samisk kirkeråd mener at den kirkelige enheten styrkes ved at samer i Den norske kirke vil være likeverdige medlemmer i Den norske kirke og den verdensvide kirke.

Paragraf om språk i kirkeordningen

Samisk kirkeråd støtter forslaget om å referere til Samelovens språkregler i Kirkeordningen. Samisk kirkeråd viser til rådets særuttalelse til utredningen Hjertespråket, der Samelovens paragraf om Den norske kirkes forpliktelser er diskutert.

4. Har du/dere andre merknader høringen

Samisk kirkeråd ber om å bli nærmere konsultert om ordlyden i paragrafene da deler av ordlyden må endres når prinsippet om selvbestemmelse blir en del av kirkeordningen.

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Møtebehandling

Svein Valle fremmet forslag om å begrunne høringssvarene mer. Sekretariatet har utarbeidet endringsforslag til høringsspørsmål 3.

Følgende tekst er foreslått som tillegg til svar om formålsparagrafen om samisk kirkeliv i kirkeordningen:

Selvbestemmelse er også kjent i Den norske kirke, der menighetene har sitt selvstendige ansvar for “å vekke å nære det kristelige liv i sognet”.

Språkernes likeverd er essensielt i den lutherske kirke, troen på nåde og evangeliet skal være tilgjengelig og forståelig for alle gjennom deres eget språk, noe som skaper grunnlag for språkernes likeverd i kirkens teologi og praksis. Slik vil det også være for samisk kirkeliv; språk og ulike praksiser skal være likeverdige. Utvikling av kirken skal derfor være på samers egne premisser.

Strategiplan for Samisk kirkeliv 2019-2027 tar utgangspunkt i en bibelsk forståelse av likeverd:

“Utgangspunktet for arbeidet med samisk kirkeliv i Den norske kirke er læregrunnlaget som evangelisk-luthersk kirke. I forståelsen av å være kirke kan samers deltagelse forstås ekklesiologisk: Samisk kirkeliv kommer til uttrykk der samer i rammen av Den norske kirke deltar i Guds universelle kirke, næret av Ord og sakrament, med sitt eget gjensvar på evangeliet. Alle mennesker er skapt i Guds bilde (1 Mos 1,27). Dette begrunner dette alle menneskers ukrenkelige verdi. Menneskers erfaring av verdi og verdighet er imidlertid nært knyttet til konkrete fellesskap. Der hvor mennesker fratras mulighet til å kjenne seg verdifull ut fra eget språk, egen kulturtradisjon og etnisk fellesskap, krenkes menneskeverdet. Urfolk har historisk sett vært særlig utsatt for dette. Budskapet om å være skapt i Guds bilde, skal derfor ivareta menneskets behov for verdighet i rammen av eget språk, egen kultur og egen historie.”

Videre sier strategiplanen også noe om begrepet selvbestemmelse i byggingen av strukturer: “Selvbestemmelse i Den norske kirke skjer ved at det finnes egne demokratiske myndighetsrom der samer selv gis ansvar og mulighet til å utforme sitt eget kirkeliv.”

Selvbestemmelse. Samisk kirkeråd viser til vedtaket i Kirkemøtesak 09/14, Den norske kirke og menneskerettighetene som også viser til grunnleggende rettigheter: “Gud har skapt alle mennesker i sitt bilde, og menneskets iboende verdighet ligger til grunn for den radikale likeverdstanden i kristendommen. Kirkens engasjement for de universelle menneskerettighetene har derfor troen på Gud som skaper som fundament. Men også troen på Jesus Kristus som viser Guds omsorg for hele det menneskelige livet og kirkens kall og oppgave, som innebærer å ta et oppgjør med

undertrykkelse, ulikhet og urett, begrunner kirkens menneskerettighetsarbeid. Menneskets iboende verdighet kan aldri fratras et menneske selv om menneskerettighetene ikke skulle være oppfylt. Menneskerettighetene verner mennesket fra fødselen av. Det kristne menneskesynet og etikken går lenger enn dette og vil verne om mennesket fra unnfangelsen til livets slutt.” Minoritetsvern er en viktig del av bygging av demokratiske strukturer. Selvbestemmelse for samer i Den norske kirke er en viktig del av dette vernet, ved at det er egne arenaer der samer kan utøve kristen tro på egne premisser.

Votering

Vedtak fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

Samisk kirkeråds høringsuttalelse

1. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen?

§ XX Samisk kirkeliv *Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke. Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk, kultur og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.*

Samisk kirkeråd støtter paragrafen og ber om at det innarbeides en konkret ordlyd der selvbestemmelse inngår. Dette er i tråd med Samisk utvalgs anbefaling om å fastsette at kirken skal legge til rette for at det samisk folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sin rett til selvbestemmelse.

Samisk kirkeråd støtter også de andre delene av den foreslåtte ordlyden der for eksempel medbestemmelse og involvering er med som viktige prinsipper for arbeidet med samiske saker i Den norske kirke.

2. Bør følgende paragraf tas inn i kirkeordningen?

§ 42 a. Språk. *Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten. Samiske språk og norsk er likeverdige språk. Enhver har rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i Språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.*

Samisk kirkeråd støtter at denne paragrafen tas inn i Kirkeordningen. Forslaget speiler språklova og sameloven § 3-6; å ta bestemmelsen inn i kirkeordningen gir stabilitet ved eventuelle lovendringer.

3. Har du/dere merknader til forslagene til paragrafer i kirkeordningen?

Formålsparagrafen om samisk kirkeliv i kirkeordningen

Samisk kirkeråd mener at selvbestemmelse og medbestemmelse bør inngå i paragrafen. Det har lenge vært viktige prinsipper i det politiske og administrative arbeidet med samiske saker i Den norske kirke. Kirkelige strukturer som Indre-Finnmark prosti, Saemien Åålmege, Samisk kirkelig valg møte og Samisk kirkeråd er opprettet, og utøver sitt virke med utgangspunkt i selvbestemmelse.

I tråd med Samisk utvalgs rapport, mener Samisk kirkeråd at det bør fastsettes i kirkeordningen at kirken skal legge til rette for at det samiske folk kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sin rett til selvbestemmelse i Den norske kirke (Samisk utvalgs rapport s 41).

Selvbestemmelse i en kirkelig sammenheng vil etter rådets syn ikke være på bekostning av kirkens enhet. Samisk kirkeråd mener at den kirkelige enheten styrkes ved at samer i Den norske kirke vil være likeverdige medlemmer i Den norske kirke og den verdensvide kirke.

Selvbestemmelse er også kjent i Den norske kirke, der menighetene har sitt selvstendige ansvar for “å vekke å nære det kristelige liv i sognet”. Språkernes likeverd er essensielt i den lutherske kirke, troen på nåde og evangeliet skal være tilgjengelig og forståelig for alle gjennom deres eget språk, noe som skaper grunnlag for språkernes likeverd i kirkens teologi og praksis. Slik vil det også være for samisk kirkeliv; språk og ulike praksiser skal være likeverdige. Utvikling av kirken skal derfor være på samers egne premisser.

Strategiplan for Samisk kirkeliv 2019-2027 tar utgangspunkt i en bibelsk forståelse av likeverd:

“Utgangspunktet for arbeidet med samisk kirkeliv i Den norske kirke er læregrunnlaget som evangelisk-luthersk kirke. I forståelsen av å være kirke kan samers deltagelse forstås ekklesiologisk: Samisk kirkeliv kommer til uttrykk der samer i rammen av Den norske kirke deltar i Guds universelle kirke, næret av Ord og sakrament, med sitt eget gjensvar på evangeliet. Alle mennesker er skapt i Guds bilde (1 Mos 1,27). Dette begrunner dette alle menneskers ukrenkelige verdi. Menneskers erfaring av verdi og verdighet er imidlertid nært knyttet til konkrete fellesskap. Der hvor mennesker fratras mulighet til å kjenne seg verdifull ut fra eget språk, egen kulturtradisjon og etnisk fellesskap, krenkes menneskeverdet. Urfolk har historisk sett vært særlig utsatt for dette. Budskapet om å være skapt i Guds bilde, skal derfor

ivareta menneskets behov for verdighet i rammen av eget språk, egen kultur og egen historie.”

Videre sier strategiplanen også noe om begrepet selvbestemmelse i byggingen av strukturer: “Selvbestemmelse i Den norske kirke skjer ved at det finnes egne demokratiske myndighetsrom der samer selv gis ansvar og mulighet til å utforme sitt eget kirkeliv.”

Samisk kirkeråd viser til vedtaket i Kirkemøtesak 09/14, Den norske kirke og menneskerettighetene som også viser til grunnleggende rettigheter:

“Gud har skapt alle mennesker i sitt bilde, og menneskets iboende verdighet ligger til grunn for den radikale likeverdstanden i kristendommen. Kirkens engasjement for de universelle menneskerettighetene har derfor troen på Gud som skaper som fundament. Men også troen på Jesus Kristus som viser Guds omsorg for hele det menneskelige livet og kirkens kall og oppgave, som innebærer å ta et oppgjør med undertrykkelse, ulikhet og urett, begrunner kirkens menneskerettighetsarbeid. Menneskets iboende verdighet kan aldri fratras et menneske selv om menneskerettighetene ikke skulle være oppfylt. Menneskerettighetene verner mennesket fra fødselen av. Det kristne menneskesynet og etikken går lenger enn dette og vil verne om mennesket fra unnfangelsen til livets slutt.”

Minoritetsvern er en viktig del av bygging av demokratiske strukturer. Selvbestemmelse for samer i Den norske kirke er en viktig del av dette vernet, ved at det er egne arenaer der samer kan utøve kristen tro på egne premisser.

Paragraf om språk i kirkeordningen

Samisk kirkeråd støtter forslaget om å referere til Samelovens språkregler i Kirkeordningen. Samisk kirkeråd viser til rådets særuttalelse til utredningen Hjertespråket, der Samelovens paragraf om Den norske kirkes forpliktelser er diskutert.

4. Har du/dere andre merknader høringen

Samisk kirkeråd ber om å bli nærmere konsultert om ordlyden i paragrafene da deler av ordlyden må endres når prinsippet om selvbestemmelse blir en del av kirkeordningen.

25/25 Svar på høring - opprettelse av pite- og lulesamisk kategorialmenighet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
--------------	----------	-------

Sammendrag

Kirkerådet har sendt på høring forslag om å opprette en ny samisk kategorialmenighet i pite- og lulesamisk språkområde. Samisk kirkeråd får til behandling forslag til hørings svar.

Forslag til vedtak

Samisk kirkeråd vedtar følgende hørings svar til hørings spørsmålene i høring om opprettelse av pite- og lulesamisk kategorialmenighet:

1. Støtter du/dere opprettelse av en pite- og lulesamisk kategorialmenighet?

Samisk kirkeråd støtter opprettelsen av en pite- og lulesamisk kategorialmenighet. Slik organiseringen er i dag blir ikke samisk kirkeliv i pite- og lulesamiske språkområder ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Vår støtte bygger på Samisk utvalgs anbefaling om en pite- og lulesamisk kategorialmenighet og Kirkerådets foreløpige vurdering av tjenlighet, under forutsetning av avklaringer om lokal dobbel struktur og tilslutning i den samiske befolkningen i området, og i læstadianske miljøer.

2. Hvilke behov kan en ny kategorialmenighet dekke?

En ny kategorialmenighet vil kunne dekke følgende behov:

- Ivareta samisk selvbestemmelse og representasjon i råd og praksis.
- Tilby kirkelig betjening på samisk, uavhengig av bosted, særlig for den samiske befolkningen som ikke har tilgang til samisk kirkeliv lokalt.
- Fungere som kompetansesenter og støtteapparat for lokalmenigheter.
- Kulturelt tilpasset undervisning og diakoni, som bygger på samisk livsforståelse.
- Styrking av samisk teologi og åndelighet i en kontekstuell kirkelig ramme.
- Sikre forutsigbar stab med relevant kompetanse.

Kompetansen som er opparbeidet ifm. lulesamisk kirkelivsprosjekt kan ha nytteverdi for videre arbeid med samisk kirkeliv i pite- og lulesamisk språkområde. Noen av tiltakene i prosjektet kan med fordel videreføres i en kategorialmenighet.

3. Kan disse behovene dekkes på andre måter enn ved å opprette en kategorialmenighet – i så fall hvordan?

Det er vanskelig å se for seg én løsning som dekker alt, som sikrer samisk medbestemmelse og har nasjonal rekkevidde. Derfor måtte det vært flere momenter som må ses i sammenheng.

Det beste hadde vært å utvikle samisk kirkeliv innenfor eksisterende strukturer, for eksempel ved styrking av eksisterende sokn og prostier med samisk kompetanse og språkressurser, som for eksempel i Indre Finnmark prosti.

Det kunne være mulig å etablere et **samisk kirkelig nettverk** som sikrer samarbeid og felles utvikling, samtidig som hver menighet beholder sin identitet og lokale forankring.

Samisk kirkeråd ser for seg at en vei å gå kunne vært en utredning som undersøker mulighet for utvidelse av den eksisterende Saemien Åålmege til å inkludere pite- og lulesamiske språkområder. På den måten ville man unngått diversifisering på bakgrunn av etnisitet innad i det samiske samfunnet.

4. Hvordan ser du/dere for deg/dere samvirket mellom kategorialmenigheten og lokalmenighetene i lule- og pitesamisk språkområde?

For å tilrettelegge for et godt utgangspunkt for samarbeid mellom en kategorialmenighet og lokalmenighetene, mener Samisk kirkeråd at det må utarbeides tydelige strukturer og rammer, og at det legges gode premisser til grunn for en hensiktsmessig ressursbruk. En dobbel struktur med kategorialmenighet parallelt med sokn og prosti risikerer uklar ansvarslinje for ivaretagelse av samisk kirkeliv. Erfaring fra tidligere tilsier at en ansvarsavklaring må stadfestes allerede fra starten av, for å unngå og skape konkurranse eller fragmentering.

Vi foreslår at det ved forskrift gjøres tydelig at selv om det skulle opprettes en samisk kategorialmenighet for pite- og lulesamisk språkområde, så forsvinner ikke lokalmenighetens og fellesrådenes forpliktelse eller ansvar for å betjene samisk befolkning. Lokalmenighetene beholder fullt ansvar for samisk kirkeliv der folk bor.

En samisk kategorialmenighet er en forsterker og faglig støtte for lokalmenighetene, ikke en erstatning. På den måten kan en samisk kategorialmenighet gi støtte i for eksempel kirkelig undervisning, kirkelige handlinger m.m., også til øvrig befolkning. På en annen side kan ikke en samisk kategorialmenighet ha enerett til kirkelig betjening til samisk befolkning. Derfor er det viktig at en samisk kategorialmenighet og lokale menigheter har god dialog, uansett område.

Forslag til målrettede tiltak for å hindre dobbel struktur:

1. Samarbeidsavtaler mellom kategorialmenighet og berørte fellesråd, som omhandler språk, kirkelige handlinger og ressursdeling. Status gjøres opp årlig og avtalen evalueres og oppdateres jevnlig.

2. Det arrangeres faste møteplasser på regionalt nivå. Dette er i tråd med Samisk utvalgs forslag om årlige møtepunkter på tvers av modeller. ("Modeller" i denne sammenheng er de ulike måtene ivaretagelse av samisk kirkeliv er løst på i Den norske kirke; Indre Finnmark prosti, katedralmenighet og samiske prester som jobber på tvers av prostigrenser og i ulike bispedømmer).

5. Har du/dere andre merknader til høringen?

Utvikling av nye tiltak forankret i et samisk miljø kan gi ringvirkninger også utenfor menigheten, og gi et tilbud også til samer som ikke vil være medlemmer av katedralmenigheten. Man kan derfor ikke begrense tilbudet til de som melder seg inn, men også søke å betjene alle samer i området, uavhengig av språktilhørighet. Samisk kirkeråd vil peke på følgende:

- Det mangler kvantitative data som bredere dokumentasjon for støtte i den samiske befolkningen, bosatt i området. Det bør utredes.
- Det er ikke utredet om de sentrale miljøene, deriblant de læstadianske miljøene, ønsker en ny menighetsstruktur.
- Det bør utredes økonomisk bærekraft og finansieringsmodell for en ny katedralmenighet. Fast stab, reiseomfang og administrasjon i et stort geografisk område vil ha betydelige kostnader.
- Det må sikres like ordninger for samiske katedralmenigheter, for å unngå kompleksitet i kirkelige valg.
- Nye valgordninger kan gi lavere valgdeltakelse og svakere demokratisk legitimitet.
- Det bør etableres arenaer for samisk teologisk refleksjon og kompetanseutvikling.

Videre vil Samisk kirkeråd peke på noen strukturelle og prinsipielle forhold som bør vurderes:

- Samisk kirkeråd anbefaler at navnet på en ny katedralmenighet følger samme formel som *Saemien Áálmege*, og foreslår derfor *Samisk menighet i pite- og lulesamisk språkområde* som formelt navn i norskspråklig forskrift. Det vil innbefatte de personer som har tilhørighet til kirke- og menighetsliv i det som i dag forstås som pite- og lulesamisk språkområde. Samisk kirkeråd framhever også bredden i medlemskapskriteriene til *Saemien Áálmege* som gode og inkluderende, der det også er mulig med medlemskap utenfor de nevnte språkområdene.
- Det er viktig at en ny katedralmenighet har sitt hovedfokus på **utvikling av samisk kirkeliv**, og ikke blir et administrativt høringsorgan. Det skal fortsatt være bispedømmenes ansvar å ivareta administrative og strukturelle

oppgaver som omfatter samisk kirkeliv, på et overordnet, regionalt plan. Bispedømmene skal også arbeide strukturert og strategisk med samisk kirkeliv i alle menigheter i sitt bispedømme, uavhengig av en katedralmenighet. Derfor må bispedømmene sikre at bispedømmekontoret har tilstrekkelige ressurser og kompetanse på fagfeltet.

- Det er avgjørende at alt katedralmenigheten utvikler, enten det gjelder liturgi, teologi eller praksis, har bred støtte i den samiske befolkningen.
- Legitimitet og forankring må sikres gjennom dialog og involvering.
- Et viktig premiss for en velfungerende katedralmenighet er at det lages et reglement på lik linje med regler for Saemien åålmege, der viktige momenter som medlemsregister, menighetsråd og menighetsmøte er sentrale. Viktigheten av et **menighetsmøte**, som legger føringer for menighetens retning, understrekes. Dette sikrer demokratisk medvirkning og lokalt eierskap.
- Det må legges til rette for mulig samarbeid over landegrensene. Det er særlig viktig for pite- og lulesamisk kirkeliv, da det pitesamiske og lulesamiske språkområdet strekker seg på begge sidene av landegrensen. Erfaringene fra *Saemien Åålmege* viser at dette er både mulig, nødvendig og verdifullt.

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Møtebehandling

Svein Valle fremmet endringsforslag under spørsmål 5.
Følgende punkter foreslås strøket:

- Det mangler kvantitative data som bredere dokumentasjon for støtte i den samiske befolkningen, bosatt i området. Det bør utredes.
- Det er ikke utredet om de sentrale miljøene, deriblant de læstadianske miljøene, ønsker en ny menighetsstruktur.

Følgende punkter foreslås endret:

Opprinnelig forslag

- Det bør utredes økonomisk bærekraft og finansieringsmodell for en ny katedralmenighet. Fast stab, reiseomfang og administrasjon i et stort geografisk område vil ha betydelige kostnader.

Nytt forslag

- Økonomisk bærekraft og finansieringsmodell for en ny katedralmenighet må synliggjøres. Fast stab, reiseomfang og administrasjon i et stort geografisk område vil ha betydelige kostnader.

Opprinnelig forslag:

- Det er avgjørende at alt katedralmenigheten utvikler, enten det gjelder liturgi, teologi eller praksis, har bred støtte i den samiske befolkningen.

Nytt forslag:

- Det er avgjørende at alt katedralmenigheten utvikler, enten det gjelder liturgi, teologi eller praksis, er forankret i samisk språk og kultur, gjennom tett samarbeid med blant annet Samisk kirkeråd, Samisk liturginemnd og samiske prester i Den norske kirke.

Opprinnelig forslag:

- Et viktig premiss for en velfungerende katedralmenighet er at det lages et reglement på lik linje med regler for Saemien åålmege, der viktige momenter som medlemsregister, menighetsråd og menighetsmøte er sentrale. Viktigheten av et **menighetsmøte**, som legger føringer for menighetens retning, understrekes. Dette sikrer demokratisk medvirkning og lokalt eierskap.

Nytt forslag:

- Et viktig premiss for en velfungerende katedralmenighet er at det lages et reglement, der viktige momenter som medlemsregister, menighetsråd og menighetsmøte er i overenstemmelse med andre katedralmenigheter. Viktigheten av et **menighetsmøte**, som legger føringer for menighetens retning, understrekes. Dette sikrer samisk medbestemmelse, demokratisk medvirkning og lokalt eierskap.

Votering

Vedtaket fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

Samisk kirkeråd vedtar følgende høringssvar til høringsspørsmålene i høring om opprettelse av pite- og lulesamisk katedralmenighet:

1. Støtter du/dere opprettelse av en pite- og lulesamisk kategorialmenighet?

Samisk kirkeråd støtter opprettelsen av en pite- og lulesamisk kategorialmenighet. Slik organiseringen er i dag blir ikke samisk kirkeliv i pite- og lulesamiske språkområder ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Vår støtte bygger på Samisk utvalgs anbefaling om en pite- og lulesamisk kategorialmenighet og Kirkerådets foreløpige vurdering av tjenlighet, under forutsetning av avklaringer om lokal dobbel struktur og forankring.

2. Hvilke behov kan en ny kategorialmenighet dekke?

En ny kategorialmenighet vil kunne dekke følgende behov:

- Ivareta samisk selvbestemmelse og representasjon i råd og praksis.
- Tilby kirkelig betjening på samisk, uavhengig av bosted, særlig for den samiske befolkningen som ikke har tilgang til samisk kirkeliv lokalt.
- Fungere som kompetansesenter og støtteapparat for lokalmenigheter.
- Kulturelt tilpasset undervisning og diakoni, som bygger på samisk livsforståelse.
- Styrking av samisk teologi og åndelighet i en kontekstuell kirkelig ramme.
- Sikre forutsigbar stab med relevant kompetanse.

Kompetansen som er opparbeidet ifm. lulesamisk kirkelivsprosjekt kan ha nytteverdi for videre arbeid med samisk kirkeliv i pite- og lulesamisk språkområde. Noen av tiltakene i prosjektet kan med fordel videreføres i en kategorialmenighet.

3. Kan disse behovene dekkes på andre måter enn ved å opprette en kategorialmenighet – i så fall hvordan?

Det er vanskelig å se for seg én løsning som dekker alt, som sikrer samisk medbestemmelse og har nasjonal rekkevidde. Derfor måtte det vært flere momenter som må ses i sammenheng.

Det beste hadde vært å utvikle samisk kirkeliv innenfor eksisterende strukturer, for eksempel ved styrking av eksisterende sokn og prostier med samisk kompetanse og språkressurser, som for eksempel i Indre Finnmark prosti.

Det kunne være mulig å etablere et **samisk kirkelig nettverk** som sikrer samarbeid og felles utvikling, samtidig som hver menighet beholder sin identitet og lokale forankring.

Samisk kirkeråd ser for seg at en vei å gå kunne vært en utredning som undersøker mulighet for utvidelse av den eksisterende Saemien Åålmege til å inkludere pite- og lulesamiske språkområder. På den måten ville man unngått diversifisering på bakgrunn av etnisitet innad i det samiske samfunnet.

4. Hvordan ser du/dere for deg/dere samvirket mellom kategorialmenigheten og lokalmenighetene i lule- og pitesamisk språkområde?

For å tilrettelegge for et godt utgangspunkt for samarbeid mellom en kategorialmenighet og lokalmenighetene, mener Samisk kirkeråd at det må utarbeides tydelige strukturer og rammer, og at det legges gode premisser til grunn for en hensiktsmessig ressursbruk. En dobbel struktur med kategorialmenighet parallelt med sokn og prosti risikerer uklar ansvarslinje for ivaretagelse av samisk kirkeliv. Erfaring fra tidligere tilsier at en ansvarsavklaring må stadfestes allerede fra starten av, for å unngå og skape konkurranse eller fragmentering.

Vi foreslår at det ved forskrift gjøres tydelig at selv om det skulle opprettes en samisk kategorialmenighet for pite- og lulesamisk språkområde, så forsvinner ikke lokalmenighetens og fellesrådenes forpliktelse eller ansvar for å betjene samisk befolkning. Lokalmenighetene beholder fullt ansvar for samisk kirkeliv der folk bor.

En samisk kategorialmenighet er en forsterker og faglig støtte for lokalmenighetene, ikke en erstatning. På den måten kan en samisk kategorialmenighet gi støtte i for eksempel kirkelig undervisning, kirkelige handlinger m.m., også til øvrig befolkning. På en annen side kan ikke en samisk kategorialmenighet ha enerett til kirkelig betjening til samisk befolkning. Derfor er det viktig at en samisk kategorialmenighet og lokale menigheter har god dialog, uansett område.

Forslag til målrettede tiltak for å hindre dobbel struktur:

1. Samarbeidsavtaler mellom kategorialmenighet og berørte fellesråd, som omhandler språk, kirkelige handlinger og ressursdeling. Status gjøres opp årlig og avtalen evalueres og oppdateres jevnlig.
2. Det arrangeres faste møteplasser på regionalt nivå. Dette er i tråd med Samisk utvalgs forslag om årlige møtepunkter på tvers av modeller. ("Modeller" i denne sammenheng er de ulike måtene ivaretagelse av samisk kirkeliv er løst på i Den norske kirke; Indre Finnmark prosti, kategorialmenighet og samiske prester som jobber på tvers av prostigrenser og i ulike bispedømmer).

5. Har du/dere andre merknader til høringen?

Utvikling av nye tiltak forankret i et samisk miljø kan gi ringvirkninger også utenfor menigheten, og gi et tilbud også til samer som ikke vil være medlemmer av kategorialmenigheten. Man kan derfor ikke begrense tilbudet til de som melder seg inn, men også søke å betjene alle samer i området, uavhengig av språktilhørighet.

Samisk kirkeråd vil peke på følgende:

- Økonomisk bærekraft og finansieringsmodell for en ny kategorialmenighet må synliggjøres. Fast stab, reiseomfang og administrasjon i et stort geografisk område vil ha betydelige kostnader.

- Det må sikres like ordninger for samiske kategorialmenigheter, for å unngå kompleksitet i kirkelige valg.
- Nye valgordninger kan gi lavere valgdeltakelse og svakere demokratisk legitimitet.
- Det bør etableres arenaer for samisk teologisk refleksjon og kompetanseutvikling.

Videre vil Samisk kirkeråd peke på noen strukturelle og prinsipielle forhold som bør vurderes:

- Samisk kirkeråd anbefaler at navnet på en ny kategorialmenighet følger samme formel som *Saemien Åålmege*, og foreslår derfor *Samisk menighet i pite- og lulesamisk språkområde* som formelt navn i norskspråklig forskrift. Det vil innbefatte de personer som har tilhørighet til kirke- og menighetsliv i det som i dag forstås som pite- og lulesamisk språkområde. Samisk kirkeråd framhever også bredden i medlemskapskriteriene til Saemien Åålmege som gode og inkluderende, der det også er mulig med medlemskap utenfor de nevnte språkområdene.
- Det er viktig at en ny kategorialmenighet har sitt hovedfokus på **utvikling av samisk kirkeliv**, og ikke blir et administrativt høringsorgan. Det skal fortsatt være bispedømmenes ansvar å ivareta administrative og strukturelle oppgaver som omfatter samisk kirkeliv, på et overordnet, regionalt plan. Bispedømmene skal også arbeide strukturert og strategisk med samisk kirkeliv i alle menigheter i sitt bispedømme, uavhengig av en kategorialmenighet. Derfor må bispedømmene sikre at bispedømmekontoret har tilstrekkelige ressurser og kompetanse på fagfeltet.
- Det er avgjørende at alt kategorialmenigheten utvikler, enten det gjelder liturgi, teologi eller praksis, er forankret i samisk språk og kultur, gjennom tett samarbeid med blant annet Samisk kirkeråd, Samisk liturginemnd og samiske prester i Den norske kirke.
- Legitimitet og forankring må sikres gjennom dialog og involvering.
- Et viktig premiss for en velfungerende kategorialmenighet er at det lages et reglement, der viktige momenter som medlemsregister, menighetsråd og menighetsmøte er i overensstemmelse med andre kategorialmenigheter. Viktigheten av et **menighetsmøte**, som legger føringer for menighetens retning, understrekes. Dette sikrer samisk medbestemmelse, demokratisk medvirkning og lokalt eierskap.
- Det må legges til rette for at samarbeid over landegrensene etterstrebes. Det er særlig viktig for pite- og lulesamisk kirkeliv, da det pitesamiske og lulesamiske språkområdet strekker seg på begge sidene av landegrensen. Erfaringene fra *Saemien Åålmege* viser at dette er både mulig, nødvendig og verdifullt.

26/25 Evaluering av Samiske kirkedager 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Samisk kirkeråd 2024 - 2028	12.11.2025	24/25

Sammendrag

Samiske kirkedager 2025 ble arrangert i Alta 27.-29. juni av Den norske kirke, Svenska kyrkan og Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Arrangementet ble planlagt av samiske kirkedagers programkomite med underkomiteene gudstjenestekomiteen, lokal komite, ungdomskomiteen og barnekomiteen. Avdeling for samisk kirkeliv (Kirkerådet) var sekretariat for komiteene og hadde ansvaret for å koordinere arrangementet. Arrangementet samlet rundt 500 deltakere og var en møteplass for samisk kirkeliv, teologi, kultur og fellesskap på tvers av landegrensene.

Denne saken oppsummerer evalueringen av arrangementet, basert på elektronisk spørreundersøkelse sendt til deltakerne som var påmeldt til arrangementet, samt en intern evaluering i sekretariatet. Svarene fra spørreundersøkelsen og evalueringen fra sekretariatet viser generell høy tilfredshet, men også tydelige forbedringspunkter knyttet til logistikk, tolking, rekruttering og kommunikasjon.

Forslag til vedtak

1. Samisk kirkeråd tar evalueringen av Samiske kirkedager 2025 til orientering.
2. Samisk kirkeråd ber om at punktene fra spørreundersøkelsen og evalueringen deles med arrangørene av neste Samiske kirkedager, og med arbeidsgruppen som skal arbeide videre med retning og innhold for kommende Samiske kirkedager.

Møtebehandling i Samisk kirkeråd 12.11.2025:

Møtebehandling

Svein Valle fremmet forslag til et tredje punkt til vedtak:

3. Ungdommens appell bør behandles som sak på neste møte.

Votering

Vedtak fattet ved konsensus.

Samisk kirkeråds vedtak

1. Samisk kirkeråd tar evalueringen av Samiske kirkedager 2025 til orientering.
2. Samisk kirkeråd ber om at punktene fra spørreundersøkelsen og evalueringen deles med arrangørene av neste Samiske kirkedager, og med arbeidsgruppen som skal arbeide videre med retning og innhold for kommende Samiske kirkedager.
3. Ungdommens appell bør behandles som sak på neste møte.